

COMPRAN en PSO

een eerste vergelijking

Amsterdam,
23 november 2011

Prof dr ir Joan van Aken
TU/e

Inhoud

1. Problem-solving in Organizations (PSO)
2. COMPRAN vergeleken met PSO
3. Pragmatisch wetenschappelijk onderzoek:
praktijkstroom en kennisstroom
4. Een uitdaging

Problem-solving in Organizations

- ❑ Beschreven in
  - van Aken, Berends en van der Bij (2007) *Problem-solving in Organizations*, Cambridge University Press

- ❑ Het is een vorm van ´rational problem/solving´:
  - probleem definitie, analyse en diagnose, ontwerpen oplossing, interventie, inleren en evaluatie

- ❑ Kenmerken:
  - theory-informed (aansluitend bij Evidence-Based Practice)
  - design-oriented (verbetering op basis van ontwerp; ontwerpen is contextueel herontwerpen; *oplossen staat centraal*)
  - veranderkundige focus

COMPRAN

- ❑ Mijn vergelijking van COMPRAN met PSO is gebaseerd op zeer beperkt materiaal
- ❑ COMPRAN is ambitieus, interessant en uitdagend: zeer complexe, omvangrijke en moeilijk oplosbare maatschappelijke problematiek (vooral omdat het systemen met gedistribueerde macht betreft wat gestuurde verandering heel lastig maakt)
- ❑ Biedt een doordachte aanpak voor multidisciplinaire analyse aangevuld met diverse methoden met daarbij veel inbreng van specialisten (veel specifiek dan mode 2)
- ❑ Een COMPRAN-PSO vergelijking zou aanvullingen kunnen leveren

COMPRAN en PSO

- ❑ COMPRAN: problemen zijn primair kennisproblemen
PSO: problemen zijn primair veranderproblemen;
COMPRAN is in aanleg een analysemethode
- ❑ COMPRAN begint na de probleemstelling, voor PSO is de probleemstelling een essentieel onderdeel
(ondermeer omdat dit de oplosbaarheid bepaalt: sleutelactoren en afbakening; een probleemstelling impliceert oplosbaarheid)
- ❑ PSO: veel aandacht aan het ontwerpen van oplossingen, aan het veranderproces, aan de veranderaars en aan de belanghebbenden bij de verandering

Pragmatisch Wetenschappelijk Onderzoek

- ❑ Mode 2 onderzoek en COMPRAN zijn gericht op contextgebonden kennis, niet op generieke, oplossingsgerichte kennis
- ❑ Voor het oplossen van complexe maatschappelijke problemen is naast methoden (zoals COMPRAN) ook generieke, oplossingsgerichte kennis nodig: pragmatische domeinafhankelijke theorie
- ❑ Dat betekent werken in de *praktijkstroom* en in de *kennisstroom*, zie bijvoorbeeld van Aken en Andriessen (red) (2011) *Handboek Ontwerpgericht Wetenschappelijk Onderzoek, wetenschap met effect*. Boom-Lema

een uitdaging

- COMPRAN levert een zeer belangrijke bijdrage aan het vruchtbaar omgaan met complexe maatschappelijke problemen
- Zo deze niet echt oplosbaar zijn, is vaak wel verbetering mogelijk
- Naast analyse is daarvoor ook methodische en inhoudelijke kennis over ontwerp en verandering/verbetering nodig:

een uitdaging